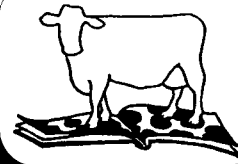

שוניות ומשוניות

שיוויון-ערך EQUITY – של מה?

בתירגום קצר נאמר כאן שהמונח בא לבטא הגינות וצדק, במיוחד ההגינות המקובלת אשר הולכת יותר אחרי הרוח של החוק מאשר השפה בה הוא כתוב. במילים אחרות, בשיטה משפטית, כמו למשל הנהוגה באנגליה ובארצות הברית, אותה הגינות וצדק משלימים את החוק הכתוב ומתקנים במידת הצורך חסרוננו של חוק להעניק מה שמוסרי והגון // בבריטניה משמש המונח equity גם לציון מניות וניירות ערך שונים שאינן מניבות שיעור קבוע של רבית // בארצות הברית מתכוונים במונח הני"ל לנכס/הון/השקעה לאחר שהפחיתו ממנו חיובים להם הוא משמש אחריות או ערבות – שישלחו לי, אין לי לא כאלה ולא אחרים, רק ניסיתי להבין ולתרגם.

שימוש נוסף במונח המשפטי הזה מתייחס (לא ידעתם?) למשכנתא: equity of redemption, והתרגום ענייני וחופשי: צדק והגינות בהחזר חובות. במשפט האנגלי-אמריקאי מאפשרים ללוקח הלוואה-משכנתא תקופת זמן סבירה לשחרר אדמות (אולי גם נדל"ן בכלל זה) מהפקעה על ידי בית המשפט לטובת מי שנתן את המשכנתא – אם וכאשר ערך הנכס הוא גדול מן הסכום שלוקח הלוואה חייב למי שנתן אותה. אז יש עוד דיון בבית המשפט על אורך תקופת "החסד" ואם וכמה רבית להטיל על החוב עד שייפרע. אולי זה מעניין את מישהו מקוראינו.

נתקלתי במונח equity בעת תירגום ותימצות הסקר תחת הכותרת "איפה טמון היתרון לגודל" המובא במדור 'כלכלה וממשק', והפעם במובן שונה ממה שמביאים מילונים רבים. בעצם, המונח לובש מובנים שונים פחות או יותר בהתאם לנושא הנדון ומה מקורו של העוסק בו. אין לנו ברירה, אלא לחזור רחוק למקור הלטיני aequus (מבוטא אֶקוּוס) הרוצה לומר שווה/אותו הדבר ביחס למספר, גודל, ערך, דרגה, יכולת, תנאים, מזג אוויר – ומה לא: מלבד זה משמשת המילה גם לציון פשוט, ישר, שטוח, באנגלית על כל פנים. חיפשתי בכמה מילונים, מתוכם נביא כאן את הסבריו התמציתיים מעט של מילון לרוס (ראה הקטע הקצר המופיע כאן בהמשך).

equity (ékwiiti) *pl. equities n.* fairness and justice, esp. the common fairness that follows the spirit rather than the letter of justice || a legal system (e.g. in England, U.S.A.) which supplements statute or common law and corrects, if necessary, its failure to accord with what is morally just and fair || (*law*) an equitable claim or right (*law*) an equity of redemption || (*pl., Br.*) stocks and shares which (unlike debentures and preference shares) do not pay a fixed rate of interest || (*Am.*) the value of a property after deducting any charges to which it is liable Equity (*Br.*) the actors' trade union [O.F. *équité*]

*

קראנו בשבילכם...

Dairy Herd Management

דלקת-עטין פוגעת בפוריות

D.H.M. IX/2001

הירחון האמריקאי הביא תקציר מחקר שפורסם ב־J. of Dairy Sci. מחודש יוני אשתקד, שנערך באוניברסיטת טנסי, ארה"ב בנושא השפעת מסטיטיס על מדדי הרבייה. לפי כך נמצא, שדלקת-עטין תת-קלינית וקלינית מגדילה את מספר הימים להזרעה ראשונה, מספר הימים עד להתעברות (ימים פתוחים) ומספר ההזרעות להתעברות.

למשל, לפרות עם דלקת-עטין קלינית לפני הזרעתן הראשונה היו במוצע 77 ימים עד להזרעה ראשונה – 9.5 ימים יותר מפרות נקיות מדלקת. לאותן פרות היו גם 25 ימים יותר ו־0.5 יותר הזרעות להתעברות, בהשוואה לפרות בלי דלקת-עטין. לפרות עם דלקת תת-קלינית בטרם הזרעה ראשונה היו מדדי רבייה דומים. הטבלה בהמשך מביאה חלק מן התוצאות. בנוסף נמצא, שהנוק לפוריות/רבייה של הפרות שאובחנה להן דלקת-עטין תת-קלינית בטרם הזרעה ראשונה, ואחר כך דלקת קלינית בתקופה שבין ההזרעה הראשונה לבין זאת שהביאה לידי התעברות, היה הקשה ביותר בכל מדדי הרבייה.

ביצועי רבייה.

פרות עם דלקת קלינית	פרות לא נגועות בדלקת-עטין	מדד רבייה
77.3	67.8	ימים להזרעה ראשונה
110.0	85.4	ימים פתוחים
2.1	1.6	הזרעות להתעברות

בהודמנות זאת גם נסביר בקצרה עוד כמה מונחים השגורים בפי דוברי אנגלית – ממוצא אמריקאי בעיקר, כי באנגליה כבר עברו למידות עשרוניות עיקריות, באופן רשמי לפחות. אם כן, טבלאות הסקירה במדור 'כלכלה וממשק' משתמשות במידת משקל הקרויה CWT, הווה אומר משקל שווה-ערך למאה פאונד. (hundredweight = centiweight = CWT) כשלכל פאונד 454 גרם, בקירוב. למזלם של אלה עם חשיבה עשרונית, רב האנגלים כבר עברו למשקל ק"ג – כי קודם היה להם CWT (hundredweight) של 112 פאונד שהתחלקו לארבעה רבעים (quarters) של 28 פאונד כל אחד. לבטוח היתה להם סיבה לכך.

לא שמעתי עדיין, מתי ולמה אמריקה עברה מן המידה האנגלית המקורית למאה פאונד – אולי כדי להפגין את עצמאותם בהיפרדם מן הכתר האנגלי במאה ה־18. חבל, שבאותה הזדמנות לא עברו בכלל למידות המטריות. זה עוד יבוא, עובדה היא שבפירסומים מדעיים גם הם כבר נוהגים בק"ג, ליטר, מטר וכן הלאה. בדומה לכך גם השימוש במידת השטח acre (השווה לשטח 4,046 מטרים רבועים, בערך ארבעה דונמים). מקור המונח acre בשפות הגרמניות והסקנדינביות ועד המקור הקדום של השפות האינדו־אירופאיות (agros). זכור לי השימוש באַקְר הגרמני בתור שדה עיבוד, ובהטיה גם מציין חריש, עיבוד אדמה.

לפי המקובל בארה"ב ואולי בעוד מקומות, ישנם כ־640 אקר במייל רבוע אחד, הקרוי גם section – להווה ידוע, בתקופת חלוקת האדמות למתישבים בארה"ב בזמנו הקציבו לכל מתישב רבע מייל רבוע, משהו קרוב ל־640 quarter of a section של חלקות של עדיין ניתן להבחין בהן ממדומי מטוס העובר מעל האזורים הללו.

מדרכי מלען